Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100366

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-01-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Меленті Вікторія Олександрівна

2. Melenti Viktoria Oleksandrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 202

Назва наукової спеціальності: Аграрні науки та продовольство. Захист і карантин рослин

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-01-2022

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія.

Місце роботи здобувача: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 44, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.360.010

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, м. Київ, 03141, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

Код за ЄДРПОУ: 00493764

Місцезнаходження: п/в “Докучаєвське - 2”, смт. Рогань, Харківський р-н., Харківська обл., 62483, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.37.29

Тема дисертації:

1. Несправжні щитівки (Hemiptera, Coccidae) на ялинах в зелених насадженнях Харківської області та заходи щодо зменшення їх шкідливості.

2. Spruce bud scale (Hemiptera, Coccidae) on spruce trees in green plantations of Kharkiv region and measures to reduce their harmfulness.

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена актуальним в умовах міста Харкова шкідникам ялин – ялиновим несправжнім щитівкам. Уточнений видовий склад фітофагів, виявлено три види щитівок: Physokermes piceae Schrank, 1801; Physokermes hemicryphus Dalman, 1826, Physkermes inopinatus Danzig & Kozar, 1973 (Hemiptera: Coccidae: Physokermes), останній вид вперше зареєстрований для регіону. Дослідження біотопічного розподілу показало, що в місті Харків переважає мала ялинова несправжня щитівка, в Харківській області переважає велика ялинова несправжня щитівка. Вперше в північно-східній частині України проведені детальні дослідження біології і екології ялинових несправжніх щитівок, основну увагу приділено фенології,

кормовим рослинам, біології розвитку, впливу абіотичних і біотичних чинників на фітофагів. Всі три види є моновольтинними видами, реактивація зимової діапаузи відбувається при стійкому переході температури через + 5 □С. З'ясовані відмінності фенології великої та малої ялинових несправжніх щитівок, отримані відомості доцільно використовувати при плануванні захисних заходів. Встановлено, що кормовими рослинами в регіоні досліджень є види □ ялина європейська, ялина колюча, ялина канадська та їх декоративні форми. Доведено, що плодючість ялинових несправжніх щитівок визначається умовами живлення та станом чистоти повітря, на територіях з забрудненим атмосферним повітрям – здовж автошляхів плодючість достовірно знижується. У регулюванні чисельності ялинових несправжніх щитівок найбільше значення має хижак – сірий ялиновий несправжній слоник Anthribus nebulosus Foerster, 1770 (Coleoptera:Anthribidae) та паразитоїди – їздці Microterys lunatus Dalman, 1820 (Hymenoptera:Encyrtidae), уточнена їх біологія та фенологія. Заселеність ентомофагами суттєво коливається і найвищого показника сягає в паркових насадженнях віддалених від автошляхів (60□75 %), найменшого в насадженнях, розташованих здовж автошляхів (10□15 %). Встановлено, що живлення ялинових несправжніх щитівок викликає пожовтіння та опадання хвої, зменшення річного приросту, що зумовлює до ослаблення ялин та навіть їх загибелі. Доведено, що найбільш шкодочинними є личинки другого віку та молоді статевонезрілі самки. За нашими дослідженнями хімічний захист у розсадниках доцільно проводити на стадії молодої нестатевозрілої самки, в регіоні дослідження це перша декада травня. За хімічного захисту використовували системні (Актара 25 WG в. г., Мовенто 100 SK к. с.), комплексні препарати (Енжіо 247 SC к. с., Протеус 110, OD МД) та стимулятор росту Мегафол. Всі інсектициди показали високу технічні ефективність □ від 91% до 98%. Хімічний захист протягом трьох років дозволив знизити рівень заселеності до поодиноких особин або зовсім звільнити ялину від ялинових несправжніх щитівок.

2. The dissertation is devoted to the actual pests of spruce under the conditions of Kharkiv city – spruce bud scales. The species composition of phytophages was clarified, and three species of scales have been identified: Physokermes piceae Schrank, 1801; Physokermes hemicryphus Dalman, 1826, Physkermes inopinatus Danzig & Kozar, 1973 (Hemiptera: Coccidae: Physokermes), the last species was first recorded in the region. The study of biotopic distribution showed that in Kharkiv city, small spruce bud scales prevails and in Kharkiv region, big spruce bud scales prevails. Detailed studies of the biology and ecology of spruce bud scales were conducted for the first time in the north-eastern part of Ukraine, the main attention was paid to the phenology, forage plants, biology of development, and the influence of abiotic and biotic factors on phytophages. All three species give one generation during the year, reactivation of winter diapause occurs with a stable temperature transition through + 5 °C. The differences in the phenology of big and small spruce bud scales have been clarified, and it is advisable to use the obtained information when planning protective measures. It has been established that forage plants in the region of research are the following species □ European spruce, prickly spruce, Canadian spruce and their decorative forms. It has been proved that the fecundity of spruce bud scales is determined by the conditions of nutrition and the state of air cleanness, on the territories with polluted atmospheric air – along roads, the fecundity significantly decreases. In regulating the number of spruce bud scales, the most important predator is Anthribus nebulosus Foerster, 1770 (Coleoptera:Antribidae) and parasitoids – incheumonids Microterys lunatus Dalman, 1820 (Hymenoptera:Encyrtidae), their biology and phenology have been clarified. Colonization by entomophages varies significantly and reaches the highest rate in park plantations remote from highways (60-75 %), the lowest in plantations located along highways (10-15 %). It has been established that the nutrition of spruce bud scales leads to yellowing and falling of needles, a decrease in annual growth, which leads to a weakening of spruce trees and even their death. It has been proved that the most harmful are larvae of the second age and young immature females. According to our research, it is advisable to carry out chemical protection in nursery gardens at the stage of a young immature female, in the region of research this is the first decade of May. Systemic (Actara 25 WG water-soluble granules, Movento 100 SK suspension concentrate), complex preparations (Engio 247 SC suspension concentrate, Proteus 110, OD MD) and growth stimulator Megafol were used for chemical protection. All insecticides showed high technical efficiency – from 91% to 98%. Chemical protection for three years made it possible to reduce the level of colonization to single individuals or completely free the spruce from spruce bud

scales.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Леженіна Ірина Павлівна
2. Lezhenina Irina Pavlovna

Кваліфікація: к.б.н., 03.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сикало Оксана Олексіївна
2. Sikalo Oksana O.

Кваліфікація: к. с.-г. н., 16.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стригун Олександр Олексійович

2. Strigun Aleksander Alekseevich

Кваліфікація: д. с.-г. н., 16.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грищенко Ольга Миколаївна

2. Grishenko Olga Mukolaivna

Кваліфікація: к. с.-г. н., 16.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Саблук Василь Трофимович

2. Sabluk Vasyl T.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Сторожик Лариса Іванівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Сторожик Лариса Іванівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.